

وضعیت جمع آوری و دفع بهداشتی زباله در یگانهای صعود کننده به قله سبلان (در سال ۱۳۸۲)

*نعمت الله اسمی^۱، قاسمعلی عمرانی^۲، علی مهرابی توانی^۳، علی اکبر کریمی زارچی^۴، مهدی خوبدل^۵، فهیمه فلاح^۶، فیروز ولی پور^۷

خلاصه:

سابقه و هدف: جمع آوری و دفع بهداشتی زباله همواره یکی از مشکلات جوامع بشری است. محیطهای طبیعی و کوهستان، بدليل ویژگیهای این گونه مناطق به عنوان مکانی برای ورزش کوهنوردی و نیز تفریح مردم و همچنین موقعیت توریستی آنها، مورد علاقه بسیاری از افراد است. بنابر این جمع آوری و دفع بهداشتی زباله باید مورد توجه بیشتر قرار گیرد. از آنجایی که تاکنون در این زمینه مطالعات کمتری صورت گرفته است لازم بود بصورت علمی و عملی مطالعه‌ای در رابطه با زباله در کوهستان صورت پذیرد.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع توصیفی- مقطعی (cross-sectional) بوده و جهت بررسی وضعیت جمع آوری زباله و دیدگاه کوهنوردان در این زمینه در روزماش ۱۴ هزار نفری نیروهای سپاه و بسیج به قله سبلان در سال ۱۳۸۲ انجام گرفت. نمونه گیری از نوع تصادفی و حجم نمونه ۲۰۵ نفر تعیین گردید. افراد در چادرهای گروهی پرسشنامه را تکمیل نموده و پس از جمع آوری زباله های تولید شده در ۲۴ ساعت در روزماش و توزین و جداسازی آنها انجام پذیرفت. داده های مربوط به پرسشنامه ها و تجزیه و توزین کیسه های زباله توسط نرم افزار آماری spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافه ها: نتایج بدست آمده در این مطالعه نشان میدهد که سرانه زباله در کوهستان سبلان ۴۸۵ گرم به ازای هر نفر در روز می باشد که شامل ۱۷۶ قوطی کنسرو، ۹۷۳ ظروف یکبار مصرف، ۵۳۶ کارتن و مقوا، ۱۶۵ نان خشک و ۲٪ مواد فساد پذیر تعیین گردید. همچنین بر اساس تجزیه و تحلیل پرسشنامه ها، میانگین سابقه عضویت در بسیج، سابقه کوهنوردی و سن به ترتیب ۱۳۴۷، ۵۷ و ۳۳/۹۳ بدست آمد. همچنین مطالعه انجام شده نشان می دهد وضعیت جمع آوری و دفع بهداشتی زباله در این اردو نامطلوب می باشد. از مجموع پرسشنامه های تکمیل شده ۹٪ به اهمیت و ضرورت دفع بهداشتی زباله تاکید و تسریع نموده اند. همچنین میزان آشنازی افراد با نحوه جمع آوری و دفع بهداشتی زباله در کوهستان معنی دار بوده و هر چه سابقه عضویت در بسیج و سابقه کوهنوردی و سن بیشتر باشد میزان آشنازی بیشتر خواهد بود.

نتیجه گیری و توصیه ها: بطور کلی می توان گفت آموزش اصول کوهنوردی و اصول حفاظت از محیط طبیعی به افراد، به خصوص افراد با سابقه کوهنوردی کم، به کارگیری تیم بهداشت محیط در برنامه ریزی، استفاده از ظروف جمع آوری زباله، استفاده از علائم و یا تابلوهای آموزشی و هشدار دهنده در خصوص جمع آوری زباله باید انجام پذیرد.

کلمات کلیدی: جمع آوری زباله، دفع بهداشتی زباله، کوهستان سبلان، کوهنوردی

مقدمه:

در زباله ها را دارند که این موضوع علاوه بر تکثیر حشرات میتواند در انتقال میکرووارگانیسمها از منطقه ای به منطقه ای دیگر نقش مهمی را ایفا کند^(۱). در کوهستان بدليل مشکلاتی که در جمع آوری زباله وجود دارد، غالباً زباله ها در محیط کوهستان و دره های اطراف آن پخش میشوند. بنابر این علاوه بر ایجاد منظره بد در کوهستان و کثیف نمودن طبیعت آن با افزایش جمعیت جوندگان و حشرات و سایر موجودات موذی باعث انتشار بیماری در کوهستان میشوند که در

دفع بهداشتی زباله در جوامع انسانی همواره یکی از دغدغه های مسئولین بهداشتی میباشد چرا که آلودگی های ناشی از دفع غیر بهداشتی و غیر اصولی زباله عوارض زیانبار محیطی بسیار زیادی را به دنبال دارد. بخش مهم و اعظم زباله بخش فساد پذیر آن میباشد که از جنبه های متعدد حائز اهمیت است. غالباً بدليل وجود مواد مغذی و دمای مناسب زباله، حشرات تمایل زیادی به تخم گذاری و تکثیر

۱- دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)- پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی (*نویسنده مسئول)

۲- PhD دانشگاه علوم پزشکی تهران

۳- دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)- پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی

۴- M.ss دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)- پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی

۵- D.B.ss دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)- پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی

۶- D.B.ss دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)- پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی

انجام گرفته در کوهستان‌های آمریکا و اروپا نشان می‌دهد تعداد بازدیدکننده از کوه در فصل زمستان به ۷۴ تقلیل می‌یابد. از سوی دیگر میزان تولید زباله نیز به ۱/۱۰ کاهش می‌یابد.^(۹) امروزه در دنیا در حدود ۹۰ درصد از زباله‌های شهری در زیر خاک دفن می‌شوند و پیش‌بینی می‌شود در آینده محدودیت‌هایی از این لحاظ پیش آید. مطالعاتی که در ایتالیا^(۷)، ایران^(۹)، استانبول ترکیه^(۱۰) و تایوان^(۱۱) به عمل آمده نشان می‌دهد که مشکل کمبود جا برای دفن زباله در آینده وجود خواهد داشت لذا، می‌بایست جایگزین دیگری برای این روش پیدا شود. طبق برآورد سالانه در حدود ۲۰ میلیون تن زباله خانگی در انگلستان و ولز تولید می‌شود ولی فقط ۲ درصد از آن بازیافت می‌گردد.^(۱۲)

در ایران و سایر کشورها تعداد زیادی سازمان‌های غیر دولتی وجود دارد که در زمینه حفاظت از محیط زیست کوهستان فعالیت دارند. تعداد این NGOs می‌شود که در کشور مابه بیش از ۳۴ نهاد و انجمن می‌رسد. بر اساس مطالعات انجام شده این گروه‌ها غالباً با حمایت از محیط زیست کوهستان در جهت تشویق و ترغیب افراد به منظور پاکیزه نگهداشت محیط و کاهش آلودگی آن فعالیت دارند. این گروه‌ها با روش‌های مختلف از جمله چاپ تراکت، پمپلٹ و بروشور به تبلیغات و ترویج حفاظت از محیط کوهستان می‌پرداخته و همواره از محیط زیست سالم حمایت می‌کنند.^(۱۳) در این خصوص به دنبال صعود ۱۴ هزار نفر از بسیجیان و سپاهیان به قله سبلان این فرصت پیش آمد که با طراحی مطالعه‌ای در این زمینه نحوه جمع آوری زباله، سرانه، کمیت و کیفیت، روش‌های دفع بهداشتی و بررسی گردد.

مطالعه حاضر از این جهت قابل توجه است که علاوه بر مسائلی که در فوق بدان اشاره شد و نیز آلودگی‌های زیست محیطی که در اثر انتشار زباله و دفع غیر بهداشتی آن بروز می‌نماید مورد بحث قرار گیرد علاوه بر این تاکنون بصورت اختصاصی وضعیت جمع آوری و دفع زباله در کوهستان و نیز دیدگاه کوهنوردان بویژه نیروهای نظامی در این زمینه مورد مطالعه قرار نگرفته است و لذا ضروریست این امر با توجه به اهمیت موضوع مورد بررسی قرار گرفته و شناخت مناسبی از وضعیت موجود بدست آید و راههای جلوگیری از آلودگی محیط زیست و انتشار آلودگی‌هایی که متعاقب آن بوجود می‌آید مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

نهایت میتواند خطر بیماری برای کوهنوردان و مردمی که برای تفریح به دامنه کوهستان می‌روند را به ارمغان آورد. تجمع زباله به ویژه زباله‌هایی که حاوی مواد آلی باشند در شرایط آب و هوایی مرتبط و گرم می‌تواند باعث انتشار بیماری‌هایی از قبیل مalaria، طاعون و تب‌های ویروسی از قبیل تب دانگ شود.^(۳) مطالعه‌ای که در کوه‌های هیمالیا انجام گرفته، نشان می‌دهد که تراکم بازدیدکننده و هجوم کوهنوردان به این منطقه باعث افزایش تولید زباله گردیده و روستاهای مجاور هیمالیا را تحت تاثیر قرار داده و با مشکل زباله مواجه کرده است، در بررسی مذکور در حدود ۵۰ درصد از افراد تحت مطالعه به مشکل پخش شدن زباله در کوه هیمالیا و به ویژه دره‌های اطراف آن مثل دره گل‌ها اشاره کرده بودند.^(۴) زباله‌ها بسیار متنوع هستند و در مورد هر کدام از آن‌ها می‌بایست اقدامات خاص صورت گیرد چراکه مراحل جمع آوری، جداسازی، بازیافت و دفع هر کدام متفاوت می‌باشد.

در شهر و روشن پایتخت کشور لهستان سالانه ۶۵۰/۰۰۰ تن زباله تولید می‌شود که در حدود ۳۳ درصد آن را مواد آلی تشکیل می‌دهد، مقدار کمی از این زباله‌ها بازیافت می‌شود.^(۵)

مشکل جمع آوری و دفع زباله در اکثر کوهستان‌ها وجود دارد. لذا، برنامه‌ریزی متعددی در خصوص جمع آوری زباله و پاکسازی کوهستان در کشورهای اروپایی از جمله در حاشیه کوه آند در اروپا و همچنین کوه عقاب در کالیفرنیا به اجرا درآمده است. در تحقیقات به عمل آمده ثابت شده است که آموزش بهداشت کوهستان به مردمی که عمده تابعه دامنه کوه‌ها و حاشیه کوهستان جهت تفریح و ورزش می‌روند، بهترین شیوه برای پاکیزه نگهداشت محیط کوه‌های باشد.^(۶) مطالعات نشان داده اکثر آلودگی‌های کوه‌ها به ویژه در دامنه‌های آن و از طریق مردمی که عمده تابعه می‌باشد و کوهنوردان به ویژه افراد حرفة‌ای صرف می‌کنند، پدید می‌آید و کوهنوردان به ویژه افراد تبدیل شدن به گورستان سهیم هستند.^(۷) ظرفیت زمین‌ها از لحاظ تبدیل شدن به گورستان زباله متغیر و محدود می‌باشد و در این میان ظرفیت کوهستان از لحاظ دفن زباله بسیار محدود است.^(۸) میزان زباله تولید شده در کوهستان‌ها و حاشیه آن‌ها در فضول مختلف متفاوت است و بسته به تعداد بازدیدکنندگان از کوهستان تغییر می‌یابد. عموماً بیشترین مقدار زباله در فضول بهار و به ویژه در تابستان تولید می‌شود. مطالعات

زباله، پرسشنامه طراحی شده در بین نیروها توزیع گردید و سپس نسبت به نحوه تکمیل و اجرای طرح توجیه شدند. در طی صعود کو亨وردان پرسشنامه ها به صورت تصادفی بین آنها توزیع شد و پس از آن پرسشنامه ها توسط پرسشگران جمع آوری شد. در کنار این کار بعد از برگشت کو亨وردان، زباله های آنها جمع آوری و مورد توزیع و آنالیز قرار گرفت. در مرحله بعد اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه ها و آنالیز و توزیع زباله ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

نتایج حاصل از توزیع زباله های جمع آوری شده نشان داد که سرانه زباله به ازای هر نفر کو亨ورد شرکت کننده در این رزمایش در یک شبانه روز ۴۸۵ گرم می باشد که در این میان کارتون و مقوا با وزن ۲۶۰ گرم برای هر نفر (۵۳٪) بیشترین مقدار زباله تولید شده و نیز مواد فسادپذیر با وزن ۱۰ گرم برای هر نفر (۲٪) کمترین مقدار زباله تولید شده را تشکیل می دادند.

همانطوری که در جدول ۲ آمده چهار پارامتر ثابت در این تحقیق مشخص گردیده و مطالعه بر اساس این متغیرها طراحی و اجرا شده است

جدول ۲: توصیف متغیرهای ثابت

نوع مواد	مقدار بر حسب گرم
قطولی کنسرو	۹۰
ظروف یکبار مصرف	۴۵
کارتون و مقوا	۲۶۰
نان خشک	۸۰
مواد فسادپذیر	۱۰
جمع	۴۸۵

وضعیت زباله در اردو

در این مطالعه از بین پارامترهای مستقل مورد بررسی فقط سابقه کو亨وردی رابطه معنی دار با اهمیت جمع آوری زباله در بدست آمد. (P<0.05) نتیجه اینکه هر چه سابقه کو亨وردی افراد بیشتر باشد به رعایت بهداشت کو亨ستان و جمع آوری زباله اهمیت بیشتر قائل هستند. (جدول ۳)

مواد و روشها:

مطالعه حاضر که یک مطالعه توصیفی-مقطعی می باشد در خصوص بررسی وضعیت جمع آوری زباله و دیدگاه کو亨وردان در این زمینه در رزمایش صعود ۱۴ هزار نفری نیروهای بسیج و سپاه به قله سبلان در سال ۱۳۸۲ به انجام رسید. در این مطالعه بر اساس روش های آماری، نمونه گیری تصادفی و حجم نمونه ۲۰۵ نفر تعیین و اجرا گردید و شرکت کنندگان نسبت به تکمیل پرسشنامه طرح اقدام نموده و نمونه هایی از زباله های تولید شده جمع آوری و در محل رزمایش جداسازی، آنالیز و توزیع شد. داده های موجود در پرسشنامه و سایر اطلاعات به دست آمده از طریق نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل و آنالیز قرار گرفت.

جامعه مورد مطالعه شامل کلیه نیروهای نظامی بسیجی و سپاهی شرکت کننده در رزمایش بود که تعداد آنها حدود ۱۴ هزار نفر براورد گردیده بود. با توجه به این که جیره های غذایی توزیع شده در بین کو亨وردان تقریباً یکسان بود، مطالعه حاضر در دو بخش آنالیز زباله شهری یا خانگی و نظر سنجی با توزیع پرسشنامه محقق ساخته در بین کو亨وردان صورت گرفت. بر اساس فرمول های آماری تعداد نمونه (n) را بر اساس این که ۵۰ درصد از افراد آگاهی به وضعیت دفع زباله در کوهستان دارند و ۵۰ درصد دیگر ندارند و درجه اطمینان ۹۵ درصد محاسبه گردید و تعداد ۲۰۵ نمونه انتخاب و اجرا گردید. در خلال استقرار و برنامه ریزی جهت صعود، بخشی از مطالعه با توزیع کیسه زباله در چادرهای گروهی انجام گرفت در آن زباله های تولیدی در طول یک شبانه روز (۲۴ ساعت) به دلیل تجمع و استقرار و تثبیت وضعیت کو亨وردان، جمع آوری و مورد آنالیز قرار گرفت. از آنجایی که زباله های تولیدی ناشی از فعالیت انسانی بوده و مشابه زباله های خانگی می باشند لذا، از روش نمونه برداری و آنالیز waste Domestic استفاده شد. بنابر این زباله های تولیدی به طور مستقیم در مبدأ، تولید در چادرهای گروهی در کیسه های زباله جمع آوری شده با تعیین تعداد افراد ساکن در چادرها و توزیع کلی زباله در محل، اطلاعات اولیه ثبت گردید. بعد از جمع آوری کلیه نمونه ها، زباله های تولیدی در مکان مناسب به صورت تفکیکی جدا سازی و توزیع کیسه گردید.

۲۴ ساعت زمان مناسب جهت جمع آوری نمونه ها در نظر گرفته شد و پس از استقرار نیروها و جایگزینی آنها در چادرها و توزیع کیسه

افراد به رعایت بهداشت کوهستان موثر است یعنی هر چه ساقه‌ی کوهنوردی افراد بیشتر باشد به جمع آوری زباله و رعایت پاکیزگی کوهستان اهمیت بیشتر قایل می‌شوند. بر اساس همین مطالعه هر چه میزان تحصیلات افراد بیشتر باشد به جمع آوری زباله در محیط کوهستان بیشتر اهمیت میدهدند.

در این تحقیق نشان داده است که ارتباط بین آشنایی افراد با نحوه جمع آوری و دفع بهداشتی زباله در کوهستان با سابقه عضویت افراد در سپاه و بسیج، سابقه کوهنوردی و سن از نظر آماری معنی دار بوده است و ارتباط بین سطح تحصیلات و روش‌های جمع آوری زباله در کوهستان نیز از نظر آماری معنی دار می‌باشد و ارتباط سطح تحصیلات و اهمیت به دفع بهداشتی زباله در کوهستان هم از نظر آماری معنی دار است.

پیشنهادات:

از آنجایی که کوهنوردی به عنوان ورزشی سالم و با نشاط مطرح است چنانچه با برنامه ریزی و به صورت منظم انجام شود تاثیر بسزایی در روحیه و جسم افراد دارد. اما اگر بدون برنامه و غیراصولی به کوهنوردی پرداخته شود مشکلاتی به دنبال خواهد داشت. همانطور که اطلاع داریم همه ساله برنامه‌ای منسجم و سراسری در سطح سپاه جهت حفظ و ارتقاء توان رزمی نیروهای کوهنوردی به اجراء در می‌آید در این راستا به دنبال استفاده زیاد آن و برای به حداقل رسانیدن ضایعات زیست محیطی که معمولاً به دنبال کوهنوردی‌های دسته جمعی و غیرحرفه‌ای پیش می‌آید برنامه ریزی هایی صورت پذیرد. از عمدۀ ترین موضوع در این بحث پیرامون امکان سنجی محیط جهت پذیرش تعداد زیاد نیروهای می باشد چرا که طبیعت محدود برای پذیرش تعداد زیادی از افراد حتی برای زمان کوتاه را ندارد و باعث تخریب محیط گشته و سالها طول می کشد تا محیط به حالت اولیه خود برگردد. بنابر این در درجه اول باید توجه داشت که آیا محیط برای اردوهای دسته جمعی ظرفیت لازم جهت پذیرش آن تعداد را دارد و سپس به اقدام به اجرای اردو نمود یا اینکه اردو در چند مرحله انجام پذیرد.

مطلوب بعدی آموزش اصول کوهنوردی و اصول حفاظت از محیط طبیعی به افراد، به خصوص افرادی با سابقه کم کوهنوردی باید انجام پذیرد این موضوع می‌تواند از طریق پمپلت، جزوای و یا حضوری چهره به چهره و یا به صورت کلاسیک صورت گیرد.

جدول ۳: رابطه بین وضعیت جمع آوری زباله در اردو با سابقه کوهنوردی و سابقه عضویت در سپاه و بسیج و سن

متغیر ثابت	وضعیت	تعداد	میانگین (انحراف معیار) داری سطح معنی
سابقه	مطلوب	۱۹۶	۶/۰۵-۷/۵۸
کوهنوردی	نامطلوب	۹	۲/۰۰-۰/۸۷
سابقه عضویت	مطلوب	۱۹۶	۱۳/۵۷-۶/۶۵
در سپاه و بسیج	نامطلوب	۹	۱۷/۳۳-۷/۰۰
سن	مطلوب	۱۹۶	۳۴/۱۳-۸/۱۹
	نامطلوب	۹	۲۹/۶۷-۷/۴۷

بحث و نتیجه گیری:

همان‌طور که بیان شد جمع آوری و دفع بهداشتی زباله در کوهستان حائز اهمیت می‌باشد و جلوگیری از پخش و پراکندگی زباله در کوهستان ضمن حفاظت از منابع طبیعی باعث کاهش آلودگی محیط می‌گردد و طبیعت زیبا و با طراوت باقی خواهد ماند به طوری که اصلی ترین و اساسی ترین عامل در کاهش زباله در کوهستان آموزش به افراد می‌باشد که با آموزش می‌توان تا ۷۰ درصد از زباله را در کوهستان کاهش داد.

در مطالعه انجام شده ۸۳/۴ درصد از کوهنوردان اظهار داشته‌اند که دفع صحیح زباله در محیط کوهستان مناسب نبوده است و سهل انگاری افراد در جمع آوری و دفع صحیح زباله باعث پخش و پراکندگی آن در محیط شده است. این در حالی است که ۹۳/۷ درصد افراد پرسش شده اعتقاد داشته‌اند که جمع آوری و دفع بهداشتی زباله در کوهستان کاملاً ضروری است و رابطه بین میزان تحصیلات و سهل انگاری برخی افراد در پخش زباله در محیط معنی دار بوده است. ۸۲ درصد از افراد صعودکننده به قله سبلان توزیع کیسه زباله و انتقال زباله به پایین کوه را طریقه صحیح دفع بهداشتی زباله دانسته‌اند و ۳۲/۲ به نحوه جمع آوری و دفع بهداشتی زباله آشنایی داشته و ۳۲/۲ درصد فاقد آشنایی لازم بوده‌اند.

همچنین بررسی ارتباط بین وضعیت جمع آوری زباله در کوهستان با سه متغیر مستقل سابقه کوهنوردی، سابقه عضویت در سپاه و بسیج و سن افراد، نشان میدهد تنها سابقه کوهنوردی در ملزم نمودن

استفاده از ظروف جمع آوری زباله با حجم مناسب و یا مشخص نمودن مکانهای خاص جهت جمع آوری زباله در مسیر رفت و برگشت از کوه و ملزم نمودن افراد در جمع آوری زباله در اینگونه مکانها، استفاده از علائم و یا تابلوهای آموزشی و هشدار دهنده در خصوص جمع آوری زباله عدم و آلدگی محیط.

به کارگیری تیم بهداشت محیط در برنامه ریزی و اجرای اردو و تمام مراحل و به منظور کنترل آلودگی محیط و برنامه ریزی های پاکسازی و به حداقل رسانیدن آلودگی های پیش بینی و در نظر گرفته شود.

References :

- ۱- عمرانی، قاسمعلی "مواد زائد جامد" جلد اول. مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی ۱۳۷۲. ص ۶۹-۸۸ و ۷۵-۷۸
- ۲- عمرانی، قاسمعلی "زباله و دفن بهداشتی آن" جهاد دانشگاهی، دانشکده بهداشت ۱۳۶۴. ص ۳۱-۱۶
3. Kuniyal J.C; Jain. A.P; shannigrah A.S(1998) "Public involvement in solid waste management in iltimalayan trials in and around the valley of flowers, India. Resources conservation and Recyling" 24:299-322.
4. Battacharyya AK. "Solid waste management" (1997) yojana Dev Environ; 41(8) 107-110.
5. Tchobanoglous, G. "Solid Waste Engineering and Management issues" Mc Graw. Hill Kogakusha. LTD.Tokyo,1977;11:251-296
6. WWW.Mountains.2002.org.
7. Becchis f (1996) "contracting out separate collection of municipal solid waste". Waste manage Res. 14:27-37.

۸- عمرانی، قاسمعلی "باز یافت مواد یک استراتژی نوین در مدیریت مواد زائد جامد" اولین سمینار کشوری توسعه پایدار و محیط زیست ۱۳۷۵

9. Coad A.(1988) "A case study in solid waste generation and characteristics in Iran Practical waste management". New York. 503-515.
10. Patrick PK(1983) "Metropolitan waste management Planning in developing countries". A case study in the Istanbul metropolis. Waste management. 443-501.
11. Yang CC, Gordon(1995) "Urban waste recycling in Taiwan. Resour Conserve Recycling". 13:15-26.
12. Read AD, Gilg A, Phillips P(1996). "The future role of landfill: an assessment of Private and Public sector opinion". J waste manage Resour Recov: 3(1) 37-46.

۱۳- بانک اطلاعاتی سازمانهای غیر دولتی و تشکلهای مردمی ایران. ۱۳۷۹ انتشارات سلمان. ص ۴۳۱-۴۲۶

Scrutinizing the status of solid waste collection and exclusion in the military units climbing mount Sabalan (North West Of Iran)

*Esmi. N¹, Mehrabi Tavana. A², Omrani. Gh³, karimi Zarchi A. K⁴, Khoobdel. M⁵, Fallah. F⁶, Valipour. F⁷

Abstract :

Background: The collection and exclusion of waste has always been a problem for mankind. In natural environments and mountainous plays as for their popularity in mountain climbing, tourist visits and people camping there, it is of much interest to people and therefor the collection and exclusion of rubbish in the mentioned places must be of more concern. As there was little studies conducted in this field, there was a need for practical and scientific studies about rubbish in mountainous locations.

Material and method: there is 485 grams of rubbish per capita including 18.6% food cans, 9.3% recycled food plates, 53.6% cardboards and it's sorts and 2% decaying substances. Also according to the analysis of the questionnaire, the average of being a member in "Basij" (Volum teer helping) was 13.47%, having, mountain climbing experience was 5.87% and age was 33.93%. The carried out survey shows that the speed and status of rubbish contamination in this camp is undesirable.

Result : from all of the question were completed, 94% of them emphasize the importance of rubbish exclusion and named training mountain climbers, using small and high energy foods, and necessitating the climbers to collect the rubbish and exclude them in a certain place as the solutions to minimizing rubbish in mountainous places and military aggregations.

Conclusion: Also the rate of the people's familiarity with rubbish collection and exclusion methods had direct relation ship with their membership time in Basij, mountain climbing experience and their age.

Key Words: Collection and Exclusion , Military Units , Sabalan , Solid Waste Disposal.

1- (*Correspondence author) Military Health Research Center, military medicine department, Baqiyatallah, Medical Sciences University (M.S)

2-Tehran University of medical sciences, Ph.D.

3-7. Military Health Research Center, military medicine department, Baqiyatallah, Medical Sciences University